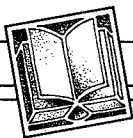

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Kerstfeest

Kerstfeest! Wie onzer is in staat om de diepte van dit woord en de grote betekenis van dit feit uit te spreken. Immers worden we opnieuw en in het bijzonder herinnerd aan de grootste gebeurtenis, die zo lang de wereld bestaat, heeft plaatsgehad.

Kerstfeest, het feest waarin herdacht wordt, de komst van Christus in het vlees. Bijna over de gehele wereld wordt dit feest gevierd. En toch draagt dit feit van Christus' komst in het vlees, geen algemeen karakter. Het zal op weg en reis naar de eeuwigheid zo nodig zijn, dat ieder een persoonlijk kerstfeest leert kennen. Daar heeft ook David getuigenis van gegeven, als hij profeteert van de komst van Christus in het vlees. De komst van Christus in het vlees is een zeer verblijdende komst. Voor wie? Voor alle mensen? Helaas, velen in onze dagen willen daarheen. Och, of onze harten ontsloten werden voor dit heugelijke feit. Van nature staan onze harten wijd open voor de dingen van de wereld; voor alles wat het hart bekoort en van God aftrekt. Maar van de dingen, die in de kerstnacht geschied zijn, het geschenk van het Goddelijk alvermogen, verstaat men niets. Maar al te veel wordt in het oppervlakkige rust gezocht. De dagen rondom het kerstfeest geven er overvloedig blijk van. De verderfelijke geest van een verwaterd Christendom, in kerk en zondagsschool gebracht, juicht om een verlichte boom. Alles wat op het gevoel van mensen inwerken kan,

Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven'.

Psalm 40:8.

heeft men lief, terwijl men van de, gronden der zaligheid een vijand is. De komst van Christus in het vlees was een heugelijke komst voor Christus Zelf. Hij is van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang van de oudheden der aarde, spelende in de wereld Zijns aardrijks en Zijn vermaken waren met de mensenkinderen. Het was in de stille raad des Vredes, dat Hij tot Zijn Vader sprak: 'Zie, Ik kom, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen'. En toen de volheid des tijds daar was, sprak Hij: 'Zie, Ik kom!'

Deze komst van Christus in het vlees, geeft een grond van blijdschap voor al Zijn volk. 'Zie', zo sprak de engel tot de herders bij de komst van Christus: 'Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal: namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids'.

Hoe hebben de heiligen onder het Oude Testament naar de komst van Christus uitgezien. En geen wonder, want in Christus wordt alles wat onmisbaar en dierbaar is, gevonden. Hij is de ware Jakobsbron, waaruit de vermoeide en belaste lafenis put. Christus is het, die de struikelende ondersteunt, de gevallene opheft, die de tranen droogt, welke over de zonde geschreid worden en de zondebanden verbreekt. Die alles wegneemt voor Zijn kerk, wat drukt en benauwt en alles schenkt wat verruimt en verblijdt. Zo hebben de

gelovigen onder het Oude Verbond Hem van ver gezien en geloofd en omhelsd en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op aarde waren.

Dat Zijn komst in het vlees de enige grond van al de blijdschap der verlostten is, blijkt nog meer, als wij letten op de tijd waarin Christus sprak: 'Zie, Ik kom!' Het was een tijd van grote nood, toen slachtoffer en offerande niet gewild werden; toen er geen hoop van zaligheid van welke zijde ook te wachten was. Toen sprak Hij: 'Zie, Ik kom!' Maar dit geldt dan ook in het leven van Gods kerk. Zolang wij nog staande kunnen blijven met onze offeranden van tranen, gebeden, werkzaamheden enz. dan is er geen plaats voor Christus. Onthoud dit maar, volk des Heeren, wil God u Zijn heil doen zien, dan is dit in een weg van onmogelijkheid, in een weg van afsnijding. Gezegend hij, die met al zijn beweegoffertjes als grond voor de eeuwigheid, in de dood terecht mag komen. Die met Asaf een groot beest voor God zijn mag. En waar nu in de rol des boeks van Christus geschreven staat, zal de Heere dezulken uit het Woord gaan onderwijzen van de zaligheid die niet in hen, maar buiten zichzelf in Christus gevonden wordt. Die zal de Heilige Geest uit het Woord gaan onderwij-

INHOUD	pag.
Meditatie: Kerstfeest	1
Vier, en toch één	2
Wat is er met de feestdagen gebeurd?	4
Een vast verbond	4
Wijzen uit het oosten	5
Verslag Generale Synode (8)	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	7
Berichten	11
Predikbeurten	12

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.

Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****

Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten

f 0,85 = €0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

zen, dat in de Christus der Schriften nu alleen de verzoening verkregen wordt. Dan mogen zij de zaligheid met in zichzelf, maar in een Ander vinden en als de Christus der Schriften Zich gaat openbaren, zullen zij Hem in Zijn heerlijkheid, in Zijn schoonheid, in Zijn beminlijkheid, in Zijn dierbaarheid, in Zijn gepastheid, in Zijn algenoegzaamheid, ja in Zijn volle borg- en bloedgerechtigheid gaan kennen. Gelijk Christus tragsgewijze in de rol des boeks is geopenbaard, zo ook komt de Heilige Geest Christus tragsgewijs aan dat volk bekend te maken.

Kennen wij iets van die Christus der Schriften, lezer(es)? Van nature zijn wij zonder God en Christus in de wereld en daarom zonder hoop voor de toekomst, al roemen wij rondom een verlichte boom in die geboren Koning. Helaas, hoe diep ongelukkig is toch de mens geworden door de zonde. Hoe nodig is het, om daar aan ontdekt te worden door de Heilige Geest, opdat er plaats mag gemaakt worden voor de Christus der Schriften, ook in uw hart.

Gaat de wereld zich uitleven (ook de godsdienstige wereld) in allerhande vermaak en schijnogenot, maar weet, jong en oud, dat er buiten Christus geen ware blijdschap ooit te vinden is. In dat Kind alleen is God bevredigd en voldaan. Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hen niet toerekenende; en heeft het woord der

verzoening in ons gelegd. Hij is van God gegeven tot een eeuwige behoudenis voor Zijn kerk. Maar hoe betaamt het dan u, gij Zijn gunstgenoten, om wiens wil de Heere Jezus in de wereld gekomen is, te prijzen de verborgenheid der verlossing, gelijk Zacharias: 'Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeggebracht Zijn volk en heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht in het huis van David, zijn knecht'. Verheugt u over Hem met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. In dit Kind heeft God Zijn gerechtigheid, waarheid, liefde, barmhartigheid, algenoegzaamheid en trouw geopenbaard.

Volk des Heeren, ook in uw onderscheiden betrekkingen hier beneden is en blijft het uw roeping: 'Zij zullen Mijn lof verkondigen'. Jezus is het zo waardig dat gij van Hem spreekt, die uit zo grote nood en dood verlost heeft. Dat uw tenten mogen weergalmen van hulp en heil, u toegebracht. Is Hij in u geboren en voor u geboren, laat de lofzang Godes uw hart vervullen met Maria:

*Mijn ziel verheft Gods eer;
Mijn geest mag blij den Heer,
Mijn Zaligmaker noemen,
Die, in haar lagen staat,
Zijn dienstmaagd niet versmaadt,
Maar van Zijn gunst doet roemen.*

Goes,

ds. W. Hage.

Vier, en toch één

Sommigen vonden hem wat ouderwets. Hij hamerde altijd zo op het grondige kennen van de bijbelse geschiedenis en van de geloofsleer. 'Leren moet je', sprak hij dan. 'Je zult er nooit spijt van hebben!' En omdat het uit het hoofd leren in de tijd waarin hij catechisatie gaf wat uit de mode was geraakt, vond men hem soms ouderwets. Hij had ook van die vaste vragen. De oudere catechisanten wisten inmiddels de antwoorden wel, maar de nieuw ingekomenen gleden nog wel eens uit. Eén van die vragen was: 'Hoeveel evangeliën zijn er?' Wee de catechisant die 'vier' zei! Want er is

maar één evangelie, beschreven door vier evangelisten.

Misschien glimlacht de lezer hier een beetje om; misschien vindt u het wat spitsvondig. Toch zit er een diepe en treffende kern van waarheid in. Over enkele dagen hopen we het kerstfeest weer te gedenken. Mocht het zijn in geest en in waarheid, eenvoudig en zoals de Heere wil dat wij het gedenken. Dan zal dat gedenken altijd gericht zijn op en geleid worden door het Woord, door de Heilige Schrift. Arme mens, die daar geen weet van heeft! Dan moeten we het met wat anders doen.

De brandweercommandant van Rotterdam, zo meldden de nieuwsbladen, beseft terdege dat kerstversieringen eigenlijk allemaal brandgevaarlijk zijn. Maar vanwege de 'maatschappelijke functie', die de kerstboom eeuwenlang heeft vervuld, voelt hij wel aan dat een geheel verbod niet haalbaar zou zijn. Het Bijbels Museum in Amsterdam – vroeger nog dikwijls met genoeg bezocht ook door 'onze mensen' – meldde in een folder dat er daar rond de kerstdagen een 'beestenspul' te zien zou zijn: allerlei dieren, rond de kribbe en rond het 'kerstkind'. Wat een trieste dingen toch. Wat zijn we als volk toch jammerlijk ontzonken aan de eenvoudige en bijbelse boodschap van het vleesgeworden Woord.

Inderdaad, er is maar één evangelie. Ook maar één kerstevangelie, hoewel beschreven door vier verschillende evangelisten. Die evangelisten schreven hun boek ieder met een eigen bedoeling, ieder aan een andere lezersgroep, ieder met een eigen stijl en invalshoek, maar allen door Gods Geest geïnspireerd. Daar is *Mattheüs*, die zijn geschrift begint met het 'boek des geslachts van Jezus Christus'. Door heel het boek heen is duidelijk dat Mattheüs voor Jóden schrijft en dat het een van zijn oogmerken is om het oude bondsvolk uit de *Schriften* ervan te overtuigen dat Jezus de lang beloofde Christus (Messias) is. Let er maar eens op hoe vaak hij woorden gebruikt als: 'Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door de profeet, zeggende...'. Mattheüs begint zijn geslachtsregister van Christus dan ook bij Abraham! Over de geboorte van de Zaligmaker is de eerste evangelist heel summier: hij stipt het slechts aan in het laatste vers van het eerste hoofdstuk. Opvallend is de grote plaats die Jozef, de man van Maria, in zijn beschrijving inneemt. Wel heeft de voormalige tollenaar uit Kapernaüm enkele geschiedenissen beschreven die geen van de andere evangelisten hebben, zoals bijvoorbeeld die van de wijzen uit het oosten.

Markus heeft het kortste boek geschreven. We laten nu de moeilijke vraag maar rusten wie van de evangelisten als éérste heeft geschreven en welke onderlinge afhankelijkheid er eventueel tussen

hen heeft bestaan, het zogenaamde 'synoptisch vraagstuk'. Velen hebben daarover geschreven en weinigen hebben de zaak eenvoudiger gemaakt. Markus schrijft over de geboorte van de Zaligmaker eigenlijk niets. Hij zet zijn beschrijving van het evangelie in bij het optreden van Johannes de Doper en bij de daarop volgende doop van de Heere Jezus. Er zal dan ook met de kerstdagen niet zovaak uit het boek van de tweede evangelist worden gepreikt. Betekent dit dat Markus geen kerstevangelie vermeldt? O nee. Alleen op een geheel eigen wijze. Wie Markus 10:45 opslaat, begrijpt wat ik bedoel.

Lukas, die óók een geslachtsregister van de Heere Jezus geeft, doet het juist andersom als Mattheüs: hij begint bij Jozef en gaat terug tot Adam, de vader van de mensheid. Lukas, de dokter uit Antiochië, schreef zijn boek dan ook niet voor Joden, maar voor een voorname man, Theofilus genaamd, bij wie sprake was van een warme en levende belangstelling voor de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan. Het is juist Lukas geweest, de enige niet-Jood onder de vier evangelisten, die op een uiterst nauwkeurige wijze de geschiedenis van de geboorte van de Zaligmaker heeft beschreven. Wat zien we hier treffend dat de inspiratie van de bijbelschrijvers door Gods Geest *organisch* is geweest, dat wil zeggen dat de Heilige Geest hun karakter, aanleg en talenten bij het teboek stellen van de Godsopenbaring niet heeft uitgeschakeld, maar juist gebruikt en geheiligd! Een goede arts is nauwgezet. Wel, dat was Lukas ook. Hij heeft alles 'van voren aan naarstiglijk onderzocht'. Ik vermoed dat hij veel vraaggesprekken heeft gehouden met mensen die nog wisten van de wondere dingen die in het gebergte van Judea en in de landstreek van Efratha waren gebeurd. Daar hebben wij middellijkerwijze het schone en toch zo sobere kerstevangelie van Lukas 2 aan te danken.

En *Johannes*? De vissersman uit de buurt van de Zee van Galilea, de ongeletterde zoon van Zebedeüs en Salome, blijkt de 'adelaar' onder de evangelisten te zijn! Wat nemen zijn gedachten een hoge vlucht! Ja, ook

hij schrijft zijn kerstevangelie. Maar hij begint niet in Nazareth of in Bethlehem. Johannes begint zijn op hoge leeftijd geschreven boek in... de eeuwigheid! Van het *Woord* spreekt hij. Zo noemt hij de Zaligmaker. Waarom die opmerkelijke aanduiding? Het Griekse woord *Logos* heeft een dubbele betekenis, eigenlijk net als ons woord *rede*. Ons verstand wordt onze rede genoemd, maar ook onze woorden, waarmee we uitdrukking geven aan wat ons verstand denkt, noemen we een rede. Zó, aldus onze kanttekenaren, wordt Christus het Woord genoemd, omdat Hij niet alleen de Wijsheid des Vaders is, maar ook omdat de Vader door Hem de verborgen raad van onze zaligheid heeft geopenbaard. Is dat niet treffend? Zo schrijft de 'zoon des donders' op een geheel eigen wijze het kerstevangelie: 'En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.'

Vier, en toch één. Vier van aard, karakter en bekwaamheid geheel verschillende mensen schreven ook aan verschillende mensen op hun eigen en karakteristieke wijze het evangelie van de geboorte van Jezus Christus. En dit is het wonder van het werk van Gods Geest, dat het één evangelie is geworden. Een even-groot wonder is het intussen dat dit éne kerstevangelie, wanneer het zijn persoonlijke toepassing krijgt in de harten van mensenkinderen, hoe verschillend ook van huidskleur, leeftijd, maatschappelijke staat, verstandelijke vermogens en karakter, ook op één en dezelfde wijze wordt ervaren, namelijk als een nooit te bevatten wonder voor een doodschuldig menskind. Ieder die dit tebeurt mag vallen, zal zeggen: 'Er was voor Hem bij mij geen plaats, hoewel er voor de hele wereld plaats was in mijn hart. Maar nu is dit het wonder, dat Hij gekomen is, tóch gekomen, hoewel ik nooit om Hem vroeg.' Zonder de beleving van dit wonder hebben wij nog nooit iets van het kerstfeest verstaan.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Wat is er met de feestdagen gebeurd?

Het was enige tijd geleden te lezen in de krant. Een enquête is gehouden, waarin gevraagd werd naar de betekenis van het Paasfeest. De uitkomst was verbijsterend. Een kleine meerderheid van ons volk (m.n. onder de jongeren) kan zich niets meer voorstellen bij de inhoud van Pasen. Kortom: dit grote heilsfeit, dat wel de hoeksteen van het christelijk geloof genoemd wordt, is totaal geseclariseerd! Er mogen dan met Pasen nog zo'n anderhalf miljoen mensen in de kerk zitten, het straalt niet langer dóór naar buiten. De vraag mag wel gesteld worden: wat is er met de feestdagen gebeurd?

Laten we proberen het eerst eens op een rij te zetten. Immers, wat van het Paasfeest gezegd moet worden, geldt helaas ook van de andere feestdagen, soms zelfs in nog sterkere mate!

* *Kerst* betekent de geboorte van de Zaligmaker, de mogelijkheid van zaligworden voor schuldige en verloren mensenkinderen. Wat is er van geworden? Een feest rond de kerstboom, lekker eten en kadootjes geven. De kerstman heeft de plaats ingenomen van het Christuskind.

* *Goede Vrijdag* herinnert aan het lijden en sterven van Christus. Het is de grote betaaldag van Gods kerk. In het gewone leven gaat deze dag onopgemerkt voorbij. Voor velen is het een gewone werkdag, voor anderen de inleiding tot een 'lang weekend'.

* *Pasen* predikt de opstanding van Jezus Christus uit het graf. De dood is overwonnen, Gods toorn is nu gestild, de satan ligt verslagen. Wat zegt het de moderne mens? Voor hem is slechts de winter overwonnen. Paaseieren, een paashaas en tegenwoordig zelfs een paasboom moeten kracht bijzetten aan een natuurfeest, dat in wezen puur heidens is en uiteindelijk doodarm!

* *Hemelvaart* wil zeggen: de thuiskomst van de verhoogde Middelaar. Gods Kerk wordt teruggebracht in de verbroken gemeenschap met de Heere. De oproep klinkt: "Zoekt dan de dingen die boven zijn!" Voor de

wereld is dit echter de dag van sportwedstrijden, toernooien en motorcross. Wat een zuigkracht gaat hiervan uit, ook op de jeugd van de gemeenten!

* Pinksteren is de dag waarop Gods Geest werd uitgestort en woning kwam maken in de Kerk op aarde, ja in de harten van Zijn volk. Wat een wonder dat het ons nog toegeroepen wordt: "Ik zal het stenen hart weg nemen en u een vlezen hart geven!" Die boodschap gaat helaas zo vaak verloren in de drukte van het 'Pinkster-weekend'. Het is het weekend van het strand-toerisme. Overvolle wegen, maar lege harten.

Er is helaas nog meer te noemen.

* Wat is er bijv. met de *zondag* gebeurd? Is het niet de eerste dag van de week, waarop gezonden wordt: "Laat ons verheugd, van zorg ontslagen, Hem roemen Die ons blijdschap geeft" (Psalm 118)? Maar die eerste dag van de week is nu de laatste geworden, een deel van het weekend, geen zondag maar een zonedag waarop Gods Naam ont-heiligd wordt.

* Wat is er overgebleven van Oud en Nieuw? De jaarwisseling, die een tijd van bezinning op ons levenseinde hoort te zijn, gaat nu dikwijls op in rook, alcohol en de kruitdampen van het vuurwerk. De onrust moet verdreven worden!

* En om niet meer te noemen: hoe

wordt de *Koninginnedag* beleefd? Zou dat geen dag moeten zijn, die in het teken staat van dankbaarheid voor hetgeen de Heere ons land geschonken heeft in het Oranjehuis, maar ook van verootmoediging omdat wij God op het hoogst hebben misdaan, ja wij en onze vaders tevens!

Dit alles overziende mochten we wel uitroepen: o Heere, verzoen de zware schuld die ons met schrik vervuld! Quis non fletet? Wie zou niet wenen? Maar dan de hand in eigen boezem! De christelijke feesten zijn totaal verwereldlijkt! Hoe kon het zover komen? Wat ging er van ons uit en wat gáát er van ons uit? En dan ligt de oplossing niet in méér vergaderen, méér actie, enz. Niet: handen uit de mouwen, maar: handen gevouwen! Niet: wij zullen eens getuigen, maar: schuld belijden en beleven!

Hoe brengen wij de feestdagen door? Hoe is bij ons de zondag? Het kan zijn dat ook wij aan het afglijden zijn. Natuurlijk een paar stappen achter de wereld aan, maar toch langzaam meedoen en toegeven. Het kan ook zijn dat alles uiterlijk in orde is. Een gedaante van godzaligheid, maar de kracht daarvan verloochend. Bedenk dan dat het oordeel begint bij het huis Gods! In Ezechiël 9 heeft de Heere Zelf dat laten zien. Maar daar blijkt ook, dat er nog zuchters waren voor land en volk, voor kerk en overheid. Zijn ze er ook nog onder ons? Bent u, ben jij zo'n zuchter? Dan zou er nog verwachting zijn!

Veenendaal, ds. C. Sonneveld

Een vast verbond

Twee Israëldeputaten reisden de tweede week van november af naar Israël. Ds. Sonneveld wachtte hen op. Ouderling Karels uit Veenendaal en ondergetekende waren blij dat ze hun predikant en medebroeder mochten ontmoeten. We reisden af naar Kfar Vradim, de woonplaats van ds. Sonneveld. Daar ontmoetten we ook Rienke Sonneveld. Zij helpt haar vader en doet een taalstudie Hebreeuws. Mede door haar inzet

kan ds. Sonneveld veel werk doen onder het joodse volk. En dat werk mag er door Gods goedheid zijn. De deputaten mochten hiervan getuigen zijn. We willen in dit artikel enkele aspecten van dat werk belichten.

Op een woensdagavond kwamen leidinggevend, waaronder ouderlingen, samen voor het volgen van een cursus. De cursus, die gegeven wordt door ds. Sonneveld, was reeds

enkele weken van start gegaan. Er was een begin gemaakt met de behandeling van de hoofdstukken 9-11 uit de Romeinenbrief. Tijdens deze avond, die drie uur duurde, werd een gedeelte uit Romeinen 10 behandeld. Na het gebed werd het huiswerk gecontroleerd, waarna de les begon. Romeinen 9 gaat over Gods soevereiniteit. We moeten dit goed vasthouden als het in hoofdstuk 10 gaat over de prediking en de verantwoordelijkheid van de mens. Het is opvallend hoeveel kernhoofdstukken uit de leer in deze hoofdstukken naar voren komen. Er was een aandachtig gehoor. Aanteekeningen werden gemaakt, maar er kwamen ook vragen. 'Er staat in Romeinen 10 vers 9: *Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.* Hoe moeten we het belijden met de mond zien? Ds. Sonneveld wees erop dat dit ook het werk van de Heilige Geest is. Er staat immers in 1 Corinthe 12 : 3: *En niemand kan zeggen, Jezus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest*'. Eithan stelde ook een vraag: 'In Genesis 49 vers 10 staat: *Totdat Silo komt.* Gaat het in deze tekst wel over de komende Messias?' Jossie, een andere cursist, reageerde hierop: 'Ja, het gaat door over de Messias, de rabbijnen zeggen het ook. Ik heb dat in de jeshiva (een school waar wordt onderwezen in de joodse godsdienst, CN) geleerd'.

Tijdens de les kwam op indrukwekkende wijze de heerlijkheid van Christus aan de orde. De rijkdom van Christus mocht worden uitgestald. Maar ook kwam de vraag naar voren wanneer we nu iets van deze heerlijkheid mogen zien. Abraham één van de cursisten antwoordde: 'We kunnen alleen iets van die heerlijkheid zien als wij verootmoedigd en klein gemaakt worden'. Het was ontroerend om bij dit onderwijs aanwezig te mogen zijn. Ds. Sonneveld mag een paar keer per week op deze wijze het onderwijs geven. De Heere geve er Zijn zegen over! Wat is dit werk nodig tot opbouw van de jonge gemeenten in Israël. Wat is het ook een wonder dat we als Gereformeerde Gemeenten daarin een plaats van de Heere hebben gekregen.

WIJZEN UIT HET OOSTEN

*Gij geesten, die alom gaat kunst en wijsheid zoeken,
Komt herwaarts, gij en zult niet keren ongetroost:
Waar vindt gij wetenschap in scholen of in boeken
Als die u wijzen aan de Wijzen uit het oost?*

*'t Is wijsheid, zijn gezicht ten hemel op te heffen
De sterren, zon en maan Gods grootheid togen aan.
Maar om de rechte weg tot Christus recht te treffen
De sterre van Zijn Woord u zekerst leiden kan*

*'t Is wijsheid, ongeveinsd de Koning te belijden
Die eeuwig is geweest en eeuwig blijven zal
En vreest Herodes niet, die 't lichaam kan doen lijden
Als 't God niet hebben wil, vermag hij niet met al*

*'t Is wijsheid, naar de stal tot Bethlehem te treden
Dat is (opdat gij 't weet) te komen in zijn kerk
Gij vindt er Godes Zoon en Zijn verkoren leden
Al gaat het er wat slecht en armelijk te werk*

*'t Is wijsheid, aan dit Kind uw rijkdom te besteden
Doet open uwe schat, en stort in Zijnen schoot
Het guldene geloof, de rokende gebeden
Het groenende geduld, ook midden in de dood*

*'t Is wijsheid, veiliglijk te wenden zijne paden
Om uit dit jammerdal te gaan naar 't Vaderland
Niet door de slimme weg die wij tevoren traden
Maar die ons wordt getoond van Godes wijze Hand*

*O Jezus, Die daar zijt de Wijsheid van de Vader,
Bestraal ons met Uw licht door Uwe goedigheid
Opdat wij wijselijk ons leven allegader
Besteden naar Uw wil tot onze zaligheid*

Jacobus Revius

Het viel ons tijdens deze reis op, dat de Heere telkens geopende deuren gaf. We denken bijvoorbeeld aan een Messiasbelijdende gemeente in Haifa. We mochten daar in het verleden regelmatig het Woord brengen. Maar nu had men gehoord dat ds. Sonneveld voor negen maanden in Israël was. We mochten er getuigen van zijn dat de mensen in Haifa bedelden om onderwijs. 'Kom iedere week toch preken en onderwijs geven. U bent nu met drie personen. U kunt dan afwisselend iedere week voorgaan!' We moesten echter zeggen dat twee van de drie deputaten binnen enkele dagen weer naar Holland terug zouden gaan. Toen ging men 'onderhandelen' met ds. Sonneveld. 'Vertel ons alstublieft iets over de ambten. Wij weten niet

goed hoe we daar mee om moeten gaan.

Maar onze gemeente heeft leiding nodig.' Telkens staan we er verbaasd van welk vertrouwen de mensen geven. Dan zijn er ogenblikken dat we diep verwonderd zijn. Hierin moet en mag de hand des Heeren worden opgemerkt. Hij is wonderlijk van raad en machtig van daad. Er zullen ook uit Israël zondaren gebracht worden tot de Koning Israëls. En dat naar het welbehagen des Heeren. Dat zal niet door onze hand, maar door de hand van Christus gelukkiglijk voortgaan.

Veel gemeenten in Israël proberen te komen tot een georganiseerd kerkelijk leven. Men voelt daarvan de

noodzaak, maar men weet vaak niet goed hoe de weg daarin te vinden. Het is wonderlijk dat in deze tijd één van onze predikanten daarin een helpende hand mag bieden. Wat zou het groot zijn als die gemeenten mogen staan op het fundament van Schrift en dat zij mogen geregeerd worden naar de orde van de Schrift.

De Heere doet grote dingen. Zijn Koninkrijk zal eens komen. Daarin zal Jood en heiden een plaats hebben. Dan zal de Heere eeuwig aan Zijn eer komen. En dat alles vanwege dat vaste verbond dat van geen wankelen weet. David sprak ervan op zijn sterfbed: *Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft*

Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil, en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten. (2 Samuel 23 : 5).

We zouden nog veel meer kunnen schrijven over de reis die we in november mochten maken. Ds. Sonneveld zal ons echter ook op de hoogte houden.

Laat Israël en het werk dat we door Gods goedheid mogen doen een onderwerp van uw gebeden zijn. Opdat Christus verheerlijkt moge worden.

Aagtekerke,

ds C. Neele

Verslag van de vergaderingen van de Generale Synode op woensdag 12 en donderdag 13 september 2001 te Utrecht

(8)

Het zendingsdeputaatschap heeft de vraag op de synodetafel gelegd, of er bezwaar tegen is om in de specifieke zendingssituatie van Guinee gebruik te maken van de radio om een evangelisatieboodschap uit te zenden. De voorzitter van het zendingsdeputaatschap geeft een toelichting. Het gaat om een gebied waar heel wat analfabeten leven. Ze hebben allemaal radio en luisteren er uren naar. Er is sprake van een neutraal radiostation. Wel leest ook de imam regelmatig stukken voor uit de koran.

Guinee

ZGG wil echter eerdere besluiten van de Synode hieromtrent niet doorkruisen. Hebben die specifiek betrekking op de Nederlandse situatie? Of gelden ze ook de buitenlandse situatie? Nu wijlen ds. Vergunst waarschuwde er destijds tegen zich niet in het omroepbestel te laten inkaderen. Daarom bepleitte hij distantie. Maar zijn visie op een eigen zendstation was ruimer.

Er komen allerlei vragen aan de orde. Doorbreekt dit voorstel niet de instructie welke in 1977 aanleiding gaf tot de afwijzende besluitvorming? De voorzitter van het zendingsdeputaatschap antwoordt dat de instructie van destijds betrekking

had op uitzendingen in Nederland waaraan dan werd meegewerkt door zendingsarbeiders.

Een andere vraag stelt aan de orde hoe aan jongeren moet worden duidelijk gemaakt dat het om een andere situatie gaat. De voorzitter van het zendingsdeputaatschap zegt dat de jeugd zou moeten worden duidelijk gemaakt dat de plaatselijke situatie in Boké niet valt te vergelijken met die in Nederland. Er is inderdaad sprake van een breed aanbod, maar toch niet vergelijkbaar met Nederland, als het gaat om de zedelijke verwildering die blijkt uit hetgeen over de radio wordt uitgezonden. Een der ouderlingen bepleit een integraal aan de orde stellen van de problematiek. Een bezinning dus waarin zowel Guinee als Nederland wordt betrokken.

De voorzitter van het zendingsdeputaatschap vraagt of er principieel verschil is in lokaal gebruik van de radio in Ridderkerk en Zeist of Boké. Over deze vraag wordt binnen de Synode verschillend gedacht. Hier in Nederland zijn wij aan handen en voeten gebonden door het omroepbestel waar we absoluut tegen zijn, aldus de voorzitter van het zendingsdeputaatschap. Wij willen distantie bewaren. Maar het gaat in Guinee om een situatie waarin

mensen de hele dag bij de radio zitten.

Een ouderling vraagt naar de mogelijkheid van gebruik van andere geluidsdragers, zoals cassettebandjes. Ds. Moerkerken meent dat er een voorvraag aan de orde moet komen. Zijn de moderne media geëigende middelen om het Evangelie te verkondigen? Een der ouderlingen zegt geen behoefte te hebben te 'sleutelen' aan de besluiten van 1977. Maar bezinning op wat ds. Moerkerken naar voren bracht zou niet kwaad zijn. Andere afgevaardigden geven uitdrukking aan hun instemming daarmee.

Een der predikanten spreekt zijn teleurstelling uit over het feit dat binnenlands beleid aansturing geeft voor het buitenlandse beleid. De assessor-preses brengt naar voren dat het nodig is om een gelijke lijn te trekken. Primair is dat Gods Woord zuiver moet worden uitgedragen. De vraag op welke manier dat uit te leggen, is secundair. Als op het ene moment de boodschap van de koran klinkt en een ogenblik later die van de Bijbel is dat strijdig met het zuiver brengen van Gods Woord. Laat ZGG dus alles in het werk stellen om te werken via alternatieven: bandjes, bibliotheek en dergelijke.

De assessor-preses stelt voor de voors en tegens van deze bezinning nog eens te overwegen in het moderamen. Inmiddels zijn drie zaken van fundamenteel belang: 1. de noodzaak van verkondiging van het Woord heeft prioriteit; 2. er moet sprake zijn van een zuiver uitdragen van het woord; het kan niet zo zijn dat een imam en een predikant via hetzelfde kanaal spreken; het zoeken naar alternatieven. Dit ligt geheel in de lijn van de besluiten van 1977. De Synode stemt unaniem in met dit voorstel.

De Synode aanvaardt het rapport van het Deputaatschap voor de zending. Ds. B. van der Heiden maakt zich tot tolk van de Synode om grote waardering uit te spreken in de richting van de zendingsarbeiders en -deputaten voor het vele werk dat onder moeilijke omstandigheden wordt verricht. Op voorstel van de assessor-preses besluit de Synode alle zendingswerkers een hartelijke groet en zegenwens toe te zenden.

De Saambinder

De preses neemt nu zijn plaats als

voorzitter weer in. Hij stelt aan de orde het rapport van het Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder. Aan de orde komt dat het dringend verzoek om berichten uit het kerkelijk leven zoals verslagen van classes snel in te leveren, gepaard dient te gaan met snel plaatsen.

Ds. J. Karels, sprekend als voorzitter van het deputaatschap, deelt mee dat de verslagen van kerkelijke vergaderingen soms moeilijk op tijd zijn binnen te krijgen. Hij beaamt dat het goed is ze te blijven plaatsen en zegt toe dat er, als dat nodig is, een extra dikke Saambinder zal verschijnen. De rubriek commentaar wordt weer nieuw leven ingeblazen. Verder proberen wij, aldus ds. Karels, de hele kerkelijke breedte aan de orde te laten komen.

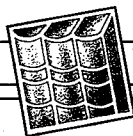
De hoofdredacteur van De Saambinder, ds. Moerkerken, benadrukt dat De Saambinder ook werkelijk samenbindend wil zijn. Daarom wil hij ook verslagen van kerkelijke vergaderingen blijven plaatsen. Er is geen andere weg om dergelijke zaken onder elkaars aandacht te blijven brengen. Voortaan zal de datum van binnenkomst bij het verslag geplaatst worden als aanmoediging om het op tijd in te zenden. Ds. M. Karens zal een vragenrubriek beginnen. Slechts een kwart van de binnenkomende vragen is geschikt voor beantwoording. Verder geeft de hoofdredacteur aan dat hij een koers wil houden in overeenstemming met de oorspronkelijke bedoeling van ds. G. H. Kersten.

De Synode aanvaardt het rapport van het Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder. De preses wenst de deputaten en de hoofdredacteur Gods zegen toe bij hun werk. Hij spreekt de hoop uit dat het kerkelijk orgaan werkelijk een saambinder mag zijn. Voorheen spraken mensen weleens over een discussieplatform. Maar zoiets doet afbreuk aan het karakter van De Saambinder. De preses wenst wijsheid en voorzichtigheid toe. De hoofdredacteur bedankt nog de redacteur, ds. Van Aalst en de redactie-secretaris, oud. C. G. van Es, voor hun inzet. De preses onderstreept dat.

(Wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos

BOEKENNIEUWS

Isaac Da Costa, In het kruis zal 'k eeuwig roemen! Uitgave Den Hertog, Houten 2001, 72 pag. Prijs f 19,90.

Dr. Jaap Meijer zegt in zijn 'Isaac Da Costa's weg naar het christendom', dat de opvatting van J. Halbertsma juist is dat Da Costa's dichterschap heeft geduurd totdat Bilderdijk hem het christendom in de vorm van de canons der Dordtse Synode smakelijk wist te maken. Tot die opvatting heeft Da Costa zelf wel aanleiding gegeven. De dichter Calisch vroeg hem waar hij was die op gouden citerspelen 't oorspronkelijk schoon der poëzie herschiep. Da Costa antwoordde:

*'o, Callisch! Zoo mijn krachten zonken,
mijn ader stolde vóór den tijd,
mijn allerlaatste levensvonken
zijn aan een hooger zucht gewijd!
sints Davids harplied, voor mijn hert
Geen dichtkunst bleef, maar waarheid
werd.'*

Da Costa's allerlaatste levensvonken wilde hij aan een hoger zucht (een hoger doel) wijden. Daarvan getuigen de gedichten, die opgenomen zijn in het bundeltje verzamelde gedichten van Da Costa. Overigens

was hij in zijn jeugd reeds bezig met vragen aangaande de schepping en de onsterfelijkheid van de mens. Op 15-jarige leeftijd droeg hij voor het letterkundig genootschap Concordia zijn gedicht 'Onsterfelijkheid' voor. De Heere heeft deze Jood tot Hem willen bekeren en Hem uit genade willen schenken de geloofsvereniging met Christus. Hij mocht weten dat Christus ook voor Hem aan het kruis was gestorven. De titel van het bundeltje met een bloemlezing van de gedichten van Isaac da Costa is dan ook treffend gekozen. Het is de eerste zin van een couplet uit zijn gedicht dat het lijden en de opstanding van Christus beschrijft. Waar Da Costa in zijn jeugd zo mee bezig was, is aan het eind van zijn leven werkelijkheid geworden. Naar de ziel heeft hij de eeuwige onsterfelijkheid mogen verkrijgen. Eenmaal zal het lichaam volgen. Daar heeft hij van gezongen: 'O, die dag van heil en loon, dag van jubel, dag van glorie, als de in God ontslapen doen, zullen opstaan in victorie. 't Eeuwig Licht is opgegaan. Onze Heer is opgestaan!

Ds. W. Silfhout

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Berkenwoude, te Rhenen en te Zwijndrecht: ds. A.J. Gunst te Benthuizen; te Kruiningen en te Rotterdam-Zuid: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam; te Hamilton, Ontario (Canada): ds. G. Hogchem te Barneveld; te Krabbendijke: ds. A.H. Verhoef te St. Catharines, Ontario (Canada); te Lethbridge, Alberta (Canada): ds. A. Schot te Krimpen aan den IJssel; te Meliskerke: ds. M. Karens te Werkendam; te Naaldwijk: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk; te Rotterdam-Zuidwijk: ds. H. Hofman te Waarde; te Vlissingen: ds. W. Silfhout te Hendrik-Ido-Ambacht; te Wageningen: ds. G.J.N. Moens te Goes.

Bedankt:

voor Leiderdorp: ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack, British Columbia (Canada); voor Veen: ds. A. Schot te Krimpen aan den IJssel;

voor Wolphaartsdijk: ds. M. Karens te Werkendam.

CURATORIUM THEOLOGISCHE SCHOOL

Aan de kerkenraden en gemeenteleden. Het curatorium stelt het op prijs, u allen te bedanken voor de financiële bijdragen door middel van collecten en giften en ook voor de andere blijken van steun aan en betrokkenheid bij het werk op onze Theologische School. De bijdragen zijn onmisbaar voor de instandhouding en de voortgang van het onderwijs aan de aanstaande Dienaren van het Woord.

Wat een voorrecht als de HEERE onze harten neigt tot milddadigheid voor de zaak van Zijn Koninkrijk.

U begrijpt dat aan deze opleiding grote kosten verbonden zijn. Onder de zegen van de HEERE mocht, mede door uw bijdragen in het jaar 2001 het werk voortgang vinden.

Bovenal hopen wij dat het werk van curatoren, docenten en studenten op de Theologische School, opgedragen mag

worden in uw gebed.

Curatoren, docenten en studenten wensen u gezegende Kerstdagen en voor het komende jaar Gods onmisbare zegen toe.

Namens het curatorium,

Ds. A.F. Honkoop, voorzitter.

Ds. J.W. Verweij, secretaris.

KERKELIJK JAARBOEK GEMEENTE GORINCHEM

De regeling van de preekbeurten berust met ingang van 1 januari 2002 bij ouderling G. Versteeg.

Adres: Zuiderlingedijk 163, 4211 BD Spijk, tel.nr.: 0183-561620. (blz. 160)

CLASSIS DORDRECHT

Op maandag 14 januari 2002 hoopt de Classis Dordrecht te vergaderen. De vergadering zal gehouden worden in de Bethelkerk der Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47 en begint om 14.00 uur.

Verslag van de vergadering van de classis Goes der Gereformeerde Gemeenten gehouden op 17 september 2001 in de Sionkerk te Goes.

Opening:

Namens de roepende kerk Kapelle-Biezellinge opent de consulent, ds. H. Hofman, de vergadering met het laten zingen van Ps. 118 : 8, het lezen van Ps. 99 en gebed. Hij heet iedereen hartelijk welkom en memoreert eerst enkele gebeurtenissen. Oud-diaken H. Rommers, die zowel de gemeente van Krabbendijke als van Goes als diaken heeft mogen dienen, is overleden. Eveneens overleden is koster L. Boender van Krabbendijke. Beiden hebben de kerk mogen dienen met de liefde van hun hart. De Heere gedenke de achtergebleven familieleden.

Onze quaestor, ouderling C. de Muynck van Borssele, ligt op dit moment in het ziekenhuis. De Heere gedenke hem en geve genadig herstel.

Ds. Tanis mag vanavond voor het eerst als classispredikant in ons midden zijn. Ds. Hofman heet hem hartelijk welkom en wenst hem toe afhankelijk en wijsheid om zijn werk te mogen doen, zowel in het preken als in het pastoraat.

In het openingswoord bepaalt ds. Hofman de vergadering, mede naar aanleiding van de verschrikkelijke gebeurtenissen in de Verenigde Staten van Amerika bij het gezongen psalmvers: *De rechterhand des Heeren doet krachtige daden*, maar ook bij het eerste vers van de voorgelezen psalm: *De Heere regeert*.

Lastbrieven:

De 15 gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door 4 predikanten, 22 ouderlingen en 4 diakenen. Aan de diakenen wordt keurstem verleend.

Moderamen:

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. G. J. N. Moens: assessoren: ds. H. Hofman en ds. J. Schipper, scriba: oud. S. Boogaard. Daar de vaste

quaestor, ouderling C. de Muynck, afwezig is, zal de scriba voor deze vergadering tevens als quaestor dienst doen.

Notulen:

De notulen van de vergadering van 9 april 2001 worden ongewijzigd vastgesteld en onder dank aan de scriba getekend.

Ingekomen stukken

1. Een uitnodiging voor de bevestiging en intrede van ds. J. J. Tanis in de gemeente van Kapelle-Biezellinge: deze hebben inmiddels plaats gevonden.
2. Een verzoek van de vereniging Gehandicaptenzorg "Helpende Handen" om de namen te mogen ontvangen van hen die de catechisaties voor verstandelijk gehandicapten in onze classis verzorgen. Dit is inmiddels door de scriba geregeld.

Verslag bijeenkomst classis contracta:

In verband met de overkomst van ds. Tanis naar Kapelle-Biezellinge is de classis contracta bijeengekomen op 13 augustus jl. Ds. Tanis heeft de bescheiden overhandigd, die nodig waren voor de bevestiging. Op deze vergadering is het volgende voorstel geformuleerd voor de verdeling van de consulentschappen:

- ds. Hofman: Kapelle, Krabbendijke en Rilland;
- ds. Moens: 's-Gravenpolder, Kamperland, Kortgene en Yerseke;
- ds. Schipper: Borssele, Krainingen, Nisse en Waarde;
- ds. Tanis: Goes, Hoedekenskerke, Nieuwdorp en Wolphaartsdijk.

Voor de twee grootste vacante gemeenten wordt ook een hulpconsulent voorgesteld: voor Krabbendijke ds. Tanis en voor Yerseke ds. Schipper.

De classis gaat met deze voorgestelde verdeling akkoord.

Verslagen:

1. Het verslag van de aangepaste catechisatie. Uit dit verslag blijkt dat het werk zijn voortgang had. Er worden geen vragen over gesteld. De preses dankt de broeders die dit werk verrichten en wenst hen Gods zegen toe.
2. De Jaarrekening van het classicaal kerkblad Kerkelijk Nieuws over het jaar 2000. Dit verslag geeft geen aanleiding tot vragen. Met de voorgestelde tariefsverhogingen gaat de classis akkoord.

Rondvraag:

Geen van de gemeenten heeft iets voor de rondvraag. De preses maakt van de rondvraag gebruik om de situatie van de gemeente Kamperland onder aandacht te brengen. Na het overlijden van br. Van der Maas, nu bijna drie jaar geleden, is daar nog steeds geen ouderling. Ouderlingen uit de gemeente Goes verrichten hulpdiensten. Er wordt gepoogd om in de vacature te voorzien.

Roepende kerk:

Als roepende kerk wordt de gemeente van Kortgene aangewezen om op D.V. maandag 7 januari 2002 de classis samen te roepen.

Sluiting:

De preses besluit deze korte vergadering met enkele woorden. We mochten in vrede

samen vergaderen en dat is een wonder. Er kan zo vlug iets zijn dat de vrede verstoort. We leven in ernstige tijden. Eenmaal zullen we gesteld worden voor die grote, witte troon. Ons ambt zal ons niet behouden, maar alleen het bloed van de Borg, gesprengd aan ons hart. De Heere geve het ons uit genade.

Op verzoek van de preses eindigt ouderling K. Kleppe van Kapelle met het laten zingen van Ps. 32 : 4 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Boogaard, scriba.

Verslag van de vergadering van de Classis Dordrecht der Gereformeerde Gemeenten gehouden op maandag 17 september 2001 te Werkendam.

Als consulent van de roepende kerk van Sprang-Capelle liet ds. J. de Pater ter opening van de vergadering zingen Psalm 56 vers 1, las Psalm 56 en ging voor in gebed. Alle afgevaardigden en belangstellenden werden hartelijk welkom geheten. Hij memoreerde het overlijden van oud-diaken M. van der Stelt uit Werkendam en van ouderling L. Schipper uit Hardinxveld-Giessendam. Ook het ambtsjubileum van ouderling W.J. de Jongh te Gorinchem en van ouderling L. Visser te Hardinxveld-Giessendam. Hij wenste de rouwende betrekkingen troost en ondersteuning toe en feliciteerde de jubilerenden. In de gemeente van Dordrecht is de heer D.C. Paans bevestigd tot ouderling met een bijzondere opdracht en met zijn vrouw uitgezonden naar het zendingsterrein in Ecuador. Vervolgens stond ds. De Pater kort stil bij het tiende vers van de gelezen Psalm. 'Ik weet dat God met mij is'. Een geloofsbelijdenis in bange tijden.

Alle 14 gemeenten waren bij getoonde lastbrief wettig vertegenwoordigd door 4 predikanten, 20 oudelingen en 3 diakenen aan wie keurstem werd verleend. Het moderamen werd gevormd door ds. J. de Pater, preses; ds. W.J. Karels en oud. W. Smits, assessoren; oud. G. de Boef, quaestor en oud. J. Everse, scriba. Als ingekomen stukken werden genoemd: van het Diaconaal Contact Classis Dordrecht t.b.v. het dep. Bijzondere Noden en het dep. DMZ notulen, verslagen, jaarcijfers, overzichten en informatie. Van de ver. Helpende Handen een verzoek om gegevens van personen die catechetisch onderwijs geven aan verstandelijk gehandicapten. Van de Classis Rotterdam een verzoek tot hulpconsulentschap van ds. P. Mulder, eerst voor de gemeente Rotterdam-Zuidwijk en later voor de gemeente Capelle a/d IJssel-Middelwatering. De vergadering stemde in met het verzoek van de Classis Rotterdam.

Aan de stg. S.G.Z.Z.H. is bericht inzake de herbenoeming van br. H. Heikoop tot lid van de Raad van Toezicht. Aan ds. M. Golverdingen werd de Acte van Ontslag overhandigd wegens zijn vertrek naar de gemeente Boskoop.

Evangelist Van den Boogaard deed verslag

van zijn ervaringen op de post te Tilburg. De classisdiaken gaf een toelichting op de uitgebrachte stukken. Besproken werd ook de handelwijze van de stgn. 'Woord en Daad', 'Friedenstimme' en 'Kom Over en Help' die zich niet houden aan de afspraken met het dep. Bijzondere Noden. De verslagen van de kerkvisitatie zullen bij de notulen worden gevoegd. Tevens werd gerapporteerd dat de boeken van de quae-stor zijn gecontroleerd en in orde bevonden. Een der classisgemeenten bracht als punt van behandeling naar voren het dreigende tekort aan werkers in het onderwijs en de zorgsector. Na een uitgebreide bespreking werd besloten via de huisbezoeken, de jeugdverenigingen en de scholen daarvoor de aandacht te vragen. De weg van het gebed mag daarbij zeker niet vergeten worden. De scriba verzocht de kerkenraden die de namen en adressen van de ouderlingen nog niet hebben doorgegeven, dit alsnog te doen.

De gemeente Veen werd aangewezen om de Classis bijeen te roepen op D.V. maandag 14 januari 2002 om 14.00 uur te Werkendam. Korte notulen behoeft niet gemaakt te worden. De preses memoreerde nogmaals het onvoorstelbare gebeuren in Amerika. Maar er is geen nieuws onder de zon. Alles is vergankelijk. Alleen in de Heere is er vastheid. Voor tijd en eeuwigheid. Hij wenste de broeders toe hun roeping te mogen verstaan en steeds werkzaam te zijn aan Gods genadetroon met het heil van de naaste, met de nood van de jeugd en de gezinnen. Hij sprak de hoop uit dat de Heere Zijn zegen zou betonen over het besprokene en over de besluiten. Hij dankte voor de wijze van vergaderen en verzocht, alvorens de vergadering te sluiten, assessor oud. Smits te eindigen. Deze voldeed hieraan door het laten zingen van Psalm 25 vers 2 en dankgebed.

J. Everse, scriba.

Verslag bevestigingsdienst en intrededienst kandidaat (ds.) A. A. Brugge, in de ned. Herv. Kerk te St. Annaland op woensdag 19 september 2001

Bevestigingsdienst

Ds. L. Blok uit Ermelo, docent van de theologische school ving de dienst aan door het uitspreken van votum en groet. De voorlezer gaf psalm 122 vers 1 en 2 (berijming van Datheen) op. Daarna werd gelezen artikel 31 van de NGB en de schriftlezing was uit Korinthe 2 vers 5 t/m 17. Daarna volgde het gebed. De collectezang was uit psalm 119 vers 45, 65 en 86. De bevestigiger stond in zijn voorafsprak stil bij de geschiedenis van de gemeente Scherpenisse. Na een vacature tijd van 2½ jaar mag u nu een nieuwe herder en leraar ontvangen. Hierin moeten we de Heere erkennen. Hij stelde het tot eeuwige zegen. Het is een voorrecht, maar ook een verantwoording. De tekst werd genomen uit 2 Korinthe 2 vers 17. Thema: 'De rechtvaardige evangeliedenaar'.

1. Hij draagt het Woord Gods niet te koop.

2. Hij spreekt het Woord Gods in Gods tegenwoordigheid.

Paulus' prediking werd in Korinthe tot rijke zegen gesteld. God getuigt, dat er veel volk in die stad was. Maar het was ook voor ons een goddeloze stad. Allerlei zonden kwamen er voor Paulus schrijft er over in zijn brieven. Die zijn ook voor ons nog van grote betekenis. In de gemeente waren er, die Paulus zijn apostelschap betwisten. Dat heeft hem veel verdriet gedaan. Zelf noemt hij zich een onwaardige, vanwege de vervolging.

Er waren leraars met Judaïstische gevoelens van doen en laten, maar ook leraars van de scholen der wijsbegeerte, die een vermenging voorstonden. Zij beweerden, dat ze 'dieper' gingen in de prediking. Maar Paulus brengt hier zijn prediking naar voren, in een oprechte wijze: niet vermengen met menselijke opvattingen; of wel de zuivere leer brengen, maar toch mensen proberen te behagen. Dat geslacht is nog niet uitgestorven. Maar Gods Woord moet zuiver gepredikt worden; de volle raad Gods. Zonde en genade, wet en evangelie. Dat er geen andere toevlucht is, dan de Zaligmaker. Zelf niets aan te brengen. Het werk van de Vader als bron van de zaligheid, het werk van de Zoon als de grond van de zaligheid en het werk van de Heilige Geest als de grote Toepasser van de zaligheid. Wie is tot dat werk bekwaam? De bevestigiger noemt 4 zaken, die noodzakelijk zijn:

1. Spreken als uit oprechtheid; oprechte, zuivere bedoelingen.
2. Van Gods wege geroepen zijn; Gods boodschap heeft gezag, autoriteit.
3. In alles het Gods oordeel voorleggen.
4. In Christus naam proclameren, bekendmaken.

De Heere geve, dat uw prediking de geur van Christus mag verspreiden.

We zingen psalm 84 vers 3. Daarna werd het formulier ter bevestiging van de dienaar des Woords gelezen. Op de gestelde vraag klonk plechtig; "Ja, ik van ganser harte". Onder het zingen van psalm 132 vers 6 knielde kandidaat Brugge neer. De opengeslagen bijbel werd boven zijn hoofd gehouden en de 3 classispredikanten (ds. A. M. den Boer uit Dirksland, ds. J. Karels uit Middelharnis en ds. C. de Jongste uit Tholen) en de 3 docenten (ds. L. Blok uit Ermelo, ds. G. J. van Aalst uit Ridderkerk en ds. A. Moerkerken uit Capelle aan den IJssel) deden aan de handoplegging mee. De bevestigde predikant werd toegezongen uit Psalm 134 vers 3. Ds. Blok sprak nog een persoonlijk woord tot de jonge broeder en tot de gemeente.

Na het dankgebed volgde Psalm 89 vers 8 als slotpsalm.

In het dorpshuis 'De Wellevaete' werd de genodigden een maaltijd aangeboden.

J. W. Duvekot, scriba.

Verslag van de intrededienst van ds. A. A. Brugge

Na votum en groet uitgesproken door de

dominee, verzocht de voorlezer te zingen psalm 138 vers 2 (berijming van Datheen). De schriftlezing was uit Efeze 6 vers 10 t/m 20. Daarna ging de dominee voor in gebed. De collectezang was uit Psalm 72 vers 7 en 8. In zijn voorwoord refereerde de dominee aan de gezongen psalmverzen. Hij nam zijn tekst uit Efeze 6 vers 19. Thema: 'De prediking van Gods Woord'. Het thema werd uitgewerkt in 3 punten:

1° De voorbede met oog op deze prediking.

2° De bekwaamheid tot die prediking en

3° De boodschap van die prediking. Efeze is de gemeente waar Paulus een lange tijd werkt. De Heere wrocht mede. Hij krijgt ook tegenkanting. Denk maar aan de zilversmid. Nu komt hij aan het einde van deze Efezebrief te vemanen, dat de kerk de strijd aan moet binden tegen de verlokkingen en de verleidingen met geestelijke wapenen. Gebed is nodig voor bewaring ook voor de prediker, opdat de prediking mag zijn tot zaligheid voor de zielen. Satan probeert alles te verwoesten. De wereld spot. De waarachtige bekering is zo nodig. Om Gods Woord met vrijmoedigheid te brengen is er ook bekwaamheid nodig. Wie is daartoe bekwaam? Heere open mijn lippen. Wie zal recht kunnen spreken, geheiligd door een kool van dat altaar. Niet spreken wat mensen aangenaam is naar het vlees. Maar Gods opdracht uitvoeren. Gemeente heeft u onderwijs nodig voor uw ziel? Dat u het zelf niet meer weet? Een stervend leven; van Adam in Christus overgezet worden, dat is zo nodig. De geheimenissen, de verborgenheden van het evangelie bekend maken. Het borgwerk van die Persoon aanprijzen, hoe een zondaar uit Hem, door Hem kan leven. Als de Heere dat wil geven, hopen we dat breder te verklaren in de toekomst. De dominee eindigt met dankgebed. Daarna zingen we Psalm 36 vers 2.

Vervolgens bedankt hij verschillende personen en instanties. Allereerst zijn bevestigiger ds. L. Blok. Dank voor de ontvangen lessen. Ook ds. J. Karels wordt bedankt voor de arbeid die hij deed als consulent in de gemeente van Scherpenisse. Het curatorium en de docenten en de rector, ds. A. Moerkerken worden hartelijk dankgezegd. Ook de broeders predikanten en de classispredikanten worden dankgezegd voor hun aanwezigheid. De Heere geve alles wat nodig is. Ook de predikantsweduwen worden niet vergeten. Het kostersechtpaar Bal uit Rotterdam wordt dankgezegd; ook m.b.t. de bibliotheek. Dhr. J. Mastenbroek wordt ook niet vergeten. De vertegenwoordigers van de plaatselijke overheid worden bedankt voor hun medeleven. De kerkvoogdij en de kerkenraad van de Ned. Herv. Kerk hier ter plaatse worden dankgezegd voor het afstaan van hun kerkgebouw. De broeders kerkenraad van de gemeente Scherpenisse worden aangesproken. De Heere bond al langer uw gemeente op mijn hart. De Heere geve eensgezindheid. U toonde reeds uw gastvrijheid. Ook de

gemeente wordt aangesproken. We willen meelevende in lief en leed. De vrijwilligers, de regelingscommissie, de heren Quaak en Bolier worden hartelijk dankgezegd voor hun vele werk i.v.m. onze overkomst. De koster, de organisten worden toegesproken. Dat uw werk een dienende taak mag zijn tot eer van de Heere. Verenigingen, catechisanten we hopen nader kennis te maken. De vrienden uit Middelburg en uit Hardinxveld-Giessendam worden gegroet. Schoonouders, moeder en familie jullie hebben hartelijk meegeleefd. Dank daarvoor. Ook spreekt de dominee tenslotte zijn vrouw nog toe. Wonderlijk zijn de wegen des Heeren. Ook hun dochtertje betreft hij daar nog in. We zingen psalm 43 vers 3 en dan volgen er nog enkele toespraken. Ds. J. Karels als curator, als consulent en namens de classis en de particuliere synode. De Heere geve u een plaats in ons midden. Gemeente geef hem ook een plaats in uw midden.

Burgemeester W. Nuis van de gemeente Tholen, waar Scherpenisse onder valt. Hij feliciteert de dominee. We hebben ieder ons eigen terrein, maar we hebben zoveel met elkaar te maken, ook m.b.t. de jeugd. Van harte welkom in de gemeente van Tholen. Ds. J. Lohuis namens de plaatselijke Ned. Herv. Kerk van Scherpenisse. Dat we schouder aan schouder zouden staan en dat er geen rivaliteit zou zijn. De Heere stelle uw bediening tot een rijke zegen. Student B. J. van Boven. Voor u is het een gewichtvolle dag. De Heere geve u steeds ook persoonlijk en ambtelijk onderwijs en zijn zegen.

Tenslotte sprak ouderling N. Rijstenbil namens de gemeente. Het is een wonder, dat we nu weer een leraar in ons midden mogen hebben. Dat u mag arbeiden tot Zijn eer. Dat er een honger en een dorst naar die verkondiging van Zijn werk mag zijn. Ook uw vrouw en dochtertje hartelijk welkom in ons midden. Tenslotte verzocht hij onze nieuwe predikant staande Psalm 119 vers 9 (iets gewijzigd) toe te zingen. Na dit zingen legde de dominee voor de eerste maal de zegen op de gemeente. Vol indrukken keren we huiswaarts.

Scherpenisse, J. W. Duvekot, scriba.

Verslag van de vergadering van de classis Middelburg van 21 maart 2001

Ds. A. B. van der Heiden opent de classis-vergadering, namens de roepende kerk van Aagtekerke, met het laten zingen van Ps. 99 : 1 en 2, waarna hij leest Openbaring 3 : 7-13 en voorgaat in gebed.

Iedereen wordt hartelijk welkom geheten. Stilgestaan wordt bij de omstandigheden die in de wereld plaatsvonden. De tijdelijke preses bepaalt ons bij het ons voorgelezen schriftgedeelte. Alle gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door 4 predikanten, 14 ouderlingen en 2 diakenen. Aan de diakenen wordt keurstem verleend.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Preses: ds. C. Harinck, assessor: ds. M. J. van Gelder, quaestor: ouderling J.

Zwemer en scriba: ouderling J. Prinsen.

De preses heet ds. A. B. van der Heiden hartelijk welkom. Het is namelijk de eerste classisvergadering die hij bijwoont, de vorige vergadering was hij verhinderd. Tevens wordt melding gemaakt van het 40-jarig ambtsjubileum van ds. L. Huisman. Besloten wordt hem namens de classis een briefje te sturen en hem van harte te feliciteren met dit jubileum.

De notulen van de vorige classisvergadering d.d. 15 januari 2001 zijn door ieder ontvangen en worden ongewijzigd vastgesteld en getekend.

Een aantal leden uit verschillende gemeenten in de classis spreken hun verontrusting uit over het afschaffen van de bidstond voor het curatorium en pleiten voor instandhouding hiervan. Verder vragen zij een positieve benadering betreffende bijbelstudie-avonden.

Vastgesteld wordt dat deze brief niet kerkrechtelijk ter tafel komt. Het zal hen schriftelijk worden meegedeeld.

Regionaal Diaconaal Comité deelt mee dat diaken Poppe uit Vlissingen geen deel meer uitmaakt van het comité en draagt broeder A. Dingemans uit Middelburg-C voor in zijn plaats. Tevens verzoeken ze om broeder Dingemans te benoemen tot primus diaken voor Bijzondere Noden en secundus diaken voor DMZ. Hiermee gaat de classis akkoord. Ook sturen ze toe de notulen van hun vergadering van 27 april jl.

Verslag van de vergadering van de classis contracta in verband met het vertrek van ds. J. J. Tanis naar Kapelle-Biezeling. Alle stukken waren in orde bevonden.

Verslag van de boekencontrole van de quaestor. De getoonde administratie ziet er goed verzorgd uit en sluit aan bij de ter inzage verzekerde onderliggende stukken.

Brief van een broeder uit de classis met de vraag waarom hij geen deel meer uitmaakt van de classis contracta. Hij is zonder opgave van reden geroyeerd en wil hiervan graag de reden weten. Hem zal meegedeeld worden dat dit op een misverstand berust en dat hij met ingang van heden weer opgenomen is in de classis contracta.

Een gemeente spreekt zijn teleurstelling uit over het afschaffen van de bidstond voor het Curatorium. Ze stelt voor om de bidstond in ere te herstellen. Verschillende gemeenten scharen zich achter dit voorstel. Uiteengezet wordt wat de bedoeling was van de bidstond en waarom het nu gestopt is. De bedoeling was om de nood van de vele lege kansels biddend onder de aandacht te brengen. Heere, geef U arbeiders. In het begin was er de verwachting dat meerdere classes zich hier achter zouden scharen. Het is de bijbelse opdracht om hierom te vragen. We hebben onze jaarlijkse biddag en het zal ook op de zondagen de aandacht moeten hebben. Besloten wordt deze zaak opnieuw te bespreken op de kerkenraden en tevens de vraag mee te nemen of dit punt doorgestuurd moet worden naar de PS-Zuid ten einde, zo mogelijk tot bidstonden te komen in al de classes van de PS-Zuid.

Een gemeente vraagt of de classis een bij-

drage wil leveren in de vorm van ambtsdragers die de Engelse taal beheersen en in overleg met de kerkenraad van die gemeente evangelisatie-avonden willen leiden met asielzoekers. Een drietal broeders stelt zich hiervoor beschikbaar.

Door een gemeente wordt het niet juist geacht dat de boeken van de quaestor van de PS-Zuid al jaren lang worden gecontroleerd door de quaestors van de classis Goes en Tholen, terwijl de quaestor van de PS-Zuid, zelf ook nog quaestor is van de classis Middelburg. De classis ziet echter geen noodzaak om hierin verandering te brengen. Verder wordt een verslag besproken van een gesprek over bijbelstudiegroepen die 2 ouderlingen hebben gehad met enkele leidinggevers. Dit wordt eerst nog toegelicht. De kerkenraad moet ook achter deze groepen kunnen staan. Jongeren hebben behoefte aan ambtelijke leiding. De synode van 1998 heeft uitgesproken dat bijbelstudiegroepen altijd onder de leiding of onder toezicht van kerkenraden moeten staan. Dit synode-rapport is gepubliceerd in Gomarus.

De classis conformeert zich aan dit synoderapport en spreekt zijn zorg uit over bijbelstudiegroepen die niet onder ambtelijke leiding staan. De classis roept de kerkenraden op om plaatselijk aandacht te besteden aan het eigen jeugdwerk en zoveel mogelijk trachten onze jongeren op te vangen. Het gaat om onze jeugd, hoe komt het dat we een deel van de jeugd niet meer kunnen bereiken? Door de classis worden al jongerenbijeenkomsten georganiseerd. De Commissie jeugdzorg moet deze zorg onder de aandacht gebracht worden en zoeken naar een kerkelijk alternatief voor deze bijbelstudiegroepen. Houd de jongeren bij de gemeenten.

Ds. C. Harinck wordt benoemd tot hoofdredacteur van het kerkblad "Gomarus".

De consulenten worden als volgt verdeeld: ds. M. J. van Gelder, Meliskerke en Aagtekerke, ds. C. Harinck: Oostburg en Vlissingen, ds. A. B. van der Heiden: Middelburg-Zuid, Terneuzen, Westkapelle en Middelburg-Centrum (2) en ds. Neele: Middelburg-Centrum (1), Haamstede en Oostkapelle.

Alle gemeenten hebben kerkvisitatie gehad, de verslagen worden voorgelezen.

Naar aanleiding van een verslag wordt gevraagd wat de lijn van de Gereformeerde Gemeenten nu is bij de Heilige Doop als ouders in het bezit zijn van televisie? Als ouders niet onder censuur staan dan kan geen afhouding plaatsvinden. Wél zullen deze ouders ernstig vermaand moeten worden.

Ingekomen financieel verslag kerkblad "Gomarus" met akkoordverklaring. De administrateur van Gomarus, de heer Wisse, wordt bedankt als ook broeder G. A. Terlouw voor het vele werk. Vlissingen verzoekt aan andere gemeenten om mee te willen werken aan de uitzending van kerkdiensten in het Ziekenhuis Walcheren. Deze kerkdiensten mogen maximaal één uur duren. Kan dit niet per tourbeurt gebeuren? Vlissingen wordt gevraagd een inventarisatie te maken hoe zo'n dienst er uit moet zien

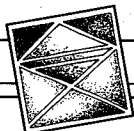
en op de volgende vergadering hiermee terug te komen.

De quaestor geeft een schriftelijk verslag van inkomsten en uitgaven. Dit wordt goedgekeurd. Er wordt een bijdrage gevraagd van f 2,- per lid en dooplid.

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering wordt de gemeente van Haamstede aangewezen. De vergadering zal

gehouden worden op D.V. 14 januari 2002 te Middelburg-Centrum om 9.30 uur. Punten van behandeling indienen vóór D.V. 15 december 2001. De preses dankt een ieder voor de inbreng en de goede wijze van vergaderen. Hij sluit de vergadering en laat zingen Avondzang: 6 en eindigt met dankgebed.

J. Prinsen, scriba.

BERICHTEN

CENTRAAL BUREAU VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Aan de belanghebbenden wordt medegedeeld, dat de in het Centraal Bureau te Woerden gehuisveste instellingen gesloten zullen zijn vanaf D.V. vrijdagmiddag 21 december (13.00 uur) t/m 1 januari a.s. Het betreft de volgende organisaties: Deputaatschap Hulpverlening in Bijzondere Noden, Centraal Bureau, DMZ, Helpende Handen, Deputaatschap voor Israël, Jeugdbond, Kerkelijk Bureau, De Vlucht-heuvel en Zending.

De Vluchtheuvel is deze dagen van 10.00-12.00 uur wel telefonisch bereikbaar via het telefoonnummer van het aanmeldings-spreekuur (tel. 0348-489999). Helpende Handen zal dagelijks de berichten beluisteren en in voorkomende gevallen contact opnemen met de hulpvragers.

De medewerk(st)ers wensen u allen gezegende kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar.

AANVULLEND BERICHT DEPUTAATSCHAP VOOR STUDERENDEN

Op de aangekondigde winterconferentie van het Deputaatschap voor studerenden op D.V. vrijdag 11 januari 2002, aanvang 16.30 uur, te Gouda in Pabo De Driestar hoopt ds. A. Schreuder te spreken over "Wedergeboorte, geloof en bekering".

Hierbij geven wij de door de inleider doorgegeven stellingen en vragen door zodat je je daarop kunt voorbereiden. De stellingen en vragen zijn:

1. Wedergeboorte en geloof zijn niet te scheiden, maar moeten wel onderscheiden worden.
2. Hoe zou het komen dat er zoveel spraakverwarring is over wedergeboorte - geloof - bekering?
3. Voor een goed begrip van wat wedergeboorte, geloof en bekering is, moet in de prediking aandacht worden geschonken aan de toepassende bediening van de Heilige Geest.
4. Ellendekennis is geen voorwaarde tot geloof maar een vrucht van het geloof. Op welke twee manieren kan deze uitspraak gelezen worden?
5. Calvijn heeft gezegd dat waar het vuur van het geloof is, daar wordt ook de rook

van de twijfel gezien. Bespreek de plaats die twijfel wel of niet heeft in het geloofsleven.

WIJZIGING ALGEMEEN SECRETARIAAT DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE

Als nieuwe algemeen secretaris van het Deputaatschap voor Evangelisatie is aangewezen: ouderling G.D. Pas, Bosboom Toussaintsingel 5, 2741 AL Waddinxveen, tel./fax (0182) 61 50 85,

e-mailadres: gdpas@rdnet.nl

De algemeen secretaris (die de plaats heeft ingenomen van br. J. Honkoop) draagt zorg voor de dagelijkse secretariaatswerkzaamheden van het deputaatschap.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat ds. C. Sonneveld de officiële secretaris van het deputaatschap blijft. Alleen wordt hij voor de duur van zijn verblijf in Israël vervangen door de waarnemend secretaris: ds. C. de Jongste, Burg v.d. Hoevenstraat 5, 4691 Tholen.

NIEUWE UITGAVE VAN HET DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE

Onlangs heeft het Deputaatschap voor Evangelisatie een nieuw boekje voor het evangelisatiewerk laten verschijnen. Het is een gebonden boekje van 150 blz., getiteld *Jozef*, met illustraties van Jaap Kramer. Het bevat de geschiedenis van Jozef, zoals deze is naverteld door dhr. H. van Dam in *Bijbelse vertellingen voor jonge kinderen*. De tekst hiervan is, in verband met de doelgroep, enigszins aangepast en uitgebreid. Verder bevat het boekje het gedeelte van Genesis dat de Jozefgeschiedenis beschrijft: uit de Nederlandse Bijbel (Statenvertaling), de Engelse Bijbel (King-Jamesversie) en uit betrouwbare edities van de Turkse Bijbel en de Arabische Bijbel.

Het boekje is geschikt voor uitdeling aan allochtone kinderen op een evangelisatiekinderclub, maar ook aan (kinderen van) allochtone burens, collega's of werknemers enz.

De prijs van het boekje bedraagt f 3,50 of anderhalve euro, wanneer het door kerkenraden en evangelisatiecommissies voor evangelisatiedoelinden wordt gebruikt. Voor particulieren, bedrijven enz.

is de prijs f 6,50 of 3 euro. Deze uiterst lage prijs (de winkelprijs zou tenminste f 25,- moeten zijn) is mogelijk geworden omdat voor dit project giften uit onze gemeenten zijn ontvangen.

Exemplaren van het boekje kunnen besteld worden bij de depotbeheerder van het deputaatschap: A.E. Schouten, Sint Francisbaai 38, 2904 AD Capelle a/d IJssel, tel./fax (010) 450 59 95, e-mail: a.c.schouten-evang.gg@rdnet.nl

JAARVERGADERING G.O.L.V.

D.V. 28 december 2001, Driestar College Gebouw Alpha, aanvang 9.30 uur.

"Docentprofiel"

Sprekers: Prof. dr. F.A. van der Duyn Schouten; Drs. L.N. Rottier.

Wat zijn de kernkwaliteiten van een reformatorische docent in 2001? De veranderende docent met andere leerlingen in een klassensituatie die totaal anders is geworden... Wat moet zo'n leerkracht "in huis hebben" om goed te kunnen functioneren? *Is leren in deze tijd nog wel leren?* Wat is een goede stimuleerkracht? Wat zijn onmisbare competenties voor iemand die voor de klas staat? Staan we nog wel voor de klas? Welke facetten van het docentschap zijn niet veranderd? Onopzegbare principes. Een praktisch - en principieel verhaal... Voor mensen uit het basis- en voortgezet onderwijs!

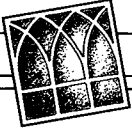
Prof. van der Duyn Schouten uit Ridderkerk werkt reeds 14 jaar als hoogleraar aan de Economische Faculteit van de Katholieke Universiteit Brabant (KUB) te Tilburg. Sinds juli 1999 bekleedt hij het rectoraat van de KUB. Ook is hij bestuurslid van het Wartburg College in Rotterdam. Zijn ervaring in het onderwijs stoelt op jarenlange ervaring in het WO en VO.

Drs. L.N. Rottier heeft jaren gewerkt als directeur aan een school voor speciaal onderwijs te Kapelle in Zeeland. Sinds enkele jaren is hij voorzitter van de centrale directie van Hogeschool de Driestar te Gouda. Zijn ervaring in het onderwijs stoelt op een jarenlange ervaring in het primair onderwijs, in de breedste zin van het woord. Beide sprekers zullen het onderwerp vanuit de eigen uitgangsposities belichten.

We willen alle betrokkenen die belang stellen in het onderwijs en dit onderwerp, oproepen de vergadering bij te wonen. Zowel leerkrachten uit het speciaal-, primair- als voortgezet onderwijs. Ook mensen uit het MBO en HBO zijn van harte welkom. Bestuursleden zouden deze lezingen moeten bijwonen. We verwachten zoals gewoonlijk ook weer veel collega's uit "het Ridderkerkse". Laten we ons blijven bezinnen op onze taak en roeping in een voortdurend veranderende samenleving. En laten we met de sprekers meedenken over het profiel van een docent aan een reformatorische instelling anno 2001. Onderwijsmensen: hartelijk welkom...!

A. Karens, voorzitter

A. Hoogendoorn, secretaris

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 23 DECEMBER 2001

Aagtekerke 9.30 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Hogchem; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 15.30 uur ds. Golverdingen; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Brakel 10.00 en 18.00 uur dhr. Verschuure; Breda 18.00 uur ds. de Jongste; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. F. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Delft 10.00 uur ds. Golverdingen en 17.30 uur ds. Paul; Deventer 15.00 uur ds. van Dieren; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Tuinier; Dordrecht 10.00 uur (H.D.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Enter 9.30 en 18.00 uur ds. Kleppe; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 16.30 uur ds. Kattenberg; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. F. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. Zippro; Groningen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoogeveen 19.00 uur ds. Meeuse; Hoogvliet 10.00 uur ds. Baaijens; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 uur ds. Baan en 14.30 uur ds. L. Blok; Kamperland 14.30 uur ds. Brugge; Kapelle-Biezeling 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 (doventolk) en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Veenendaal; Meeuwen 14.30 uur ds. J. de Pater; Meliskerke 14.30 uur ds. Neele; Melissant 15.00 uur dhr. G. Pater; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. van Gelder en 18.30 uur leesdienst en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Mijdrecht 18.30 uur ds. Baan; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Naaldwijk 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw

Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 18.30 uur ds. van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Kattenberg; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oostburg 19.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Texel 10.00 en 17.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. B. v/d Heiden; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur dhr. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. Melis; Poederooyen 18.30 uur dhr. Hoogerland; Poortugaal 9.30 uur ds. van Aalst en 19.00 uur ds. Schot; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur ds. Schipper; Rhenen 16.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. Silfhout; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 18.30 uur ds. Driessen; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Gunst; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds. Vermeij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. van Krimpen; Rotterdam-Zuid 18.30 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Sint Annaland 14.30 uur ds. Schipper; Soest 9.30 en 19.00 uur ds. W. Harinck; Spijkenisse 16.00 uur ds. van Aalst; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Driessen; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 11.15 en 18.30 uur ds. Mouw (Ned. Herv. Kerk); Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 15.30 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonnevelt; Vlaardingen 14.30 uur ds. P. Mulder; Waarde 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 19.00 uur ds. Verweij; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. van Gelder; Westzaan 10.00 en 15.30 uur dhr. van Boven; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Zaandam 19.00 uur dhr. van Boven; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 19.00 uur ds. Golverdingen; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. de Jongste; Zwolle 15.00 uur ds. Baan;

DINSDAG 25 DECEMBER 2001 (EERSTE KERSTDAG)

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. Neele; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater;

Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 15.00 uur ds. L. Blok; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 14.30 uur ds. Mondria; Breda 14.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Deventer 18.30 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.30 uur ds. Baan; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Gorinchem 16.30 uur dhr. G. Pater; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.30 uur ds. Schipper; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. W. Harinck; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 16.00 uur ds. Baan; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 uur ds. Baan en 19.00 uur ds. Meeuse; Kapelle-Biezeling 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Tanis; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Marknesse 14.30 uur ds. van Krimpen; Middelburg-Centrum 16.30 uur ds. Neele; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.30 uur ds. van Gelder; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwerkerk ZLD 18.30 uur ds. Brugge; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Poortugaal 9.30 en 14.30 uur dhr. G. Pater; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 en 15.30 uur ds. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Schot; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Baaijens; Scherpenisse 9.30 en 14.00 uur ds. Brugge; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Sprang Capelle 15.00 uur ds. J. de Pater; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en

14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 16.00 uur ds. de Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 11.15 en 18.30 uur ds. Mouw (Ned. Herv. Kerk); Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Veen 14.30 uur ds. Verweij; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Waarde 9.30 en 14.00 uur ds. Hofman; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Sonneveld; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 17.00 uur ds. Moens; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Eckeveld; Zwijndrecht 14.30 uur ds. Silfhout; Zwolle 19.00 uur ds. Melis;

**WOENSDAG 26 DECEMBER 2001
(TWEDE KERSTDAG)**

Aagtekerke 9.30 uur ds. Neele; Alblasterdam 9.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 uur ds. Visscher; Barneveld 9.30 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. van Aalst; Berkenwoude 9.45 uur ds. F. Harinck; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 uur ds. Golverdingen; De Valk-Wekerom 9.30 uur dhr. G. Pater; Dirksland 10.00 uur ds. den Boer; Elspeet 10.00 uur ds. Vermeij; Ermelo 9.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 uur ds. Clements; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Silfhout; Kampen 9.00 uur ds. Baan; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. W.J. Karels; Lisse 10.00 uur ds. Boogaard; Meliskerke 9.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Centrum 9.30 uur dhr. Verschuure; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. van Gelder; Moerkapelle 9.30 uur ds. Zippro; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. de Wit; Nijkerk 9.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 uur ds. Meeuse; Oosterend-Textel 10.00 uur ds. van Dijk; Opheusden 10.00 uur ds. J. Karens; Poortvliet 10.00 uur dhr. van Boven; Rhenen 11.15 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. Gunst; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder; Scherpenisse 9.30 uur ds. Brugge; Scherpenzeel 9.00 uur ds. F. Mulder; Sint Philipsland 9.30 uur ds. Hofman; Terneuzen 10.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur ds. de Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. Verweij; Uddel 11.15 uur ds. Mouw (Ned. Herv. Kerk); Urk 10.00 uur ds. van Krimpen; Veenendaal 9.30 uur ds. Sonneveld; Waardenburg 10.00 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. Veenendaal; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Zeist 10.00 uur ds. van Eckeveld; Zwolle 9.30 uur dhr. Hoogerland.

VRIJDAG 28 DECEMBER 2001

Scherpenisse 14.30 uur ds. Brugge (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-1 te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

A D V E R T E N T I E S

*"Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten."
Psalm 119 : 83 ber.*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Scheveningen geeft met droefheid kennis van het overlijden van

CORNELIS VERHEIJ

in de leeftijd van 82 jaar.

Tussen 1962 en 1993 heeft hij onze gemeente eerst als diaken, en aansluitend als ouderling gedurende bijna dertig jaar zeer getrouw mogen dienen.

De Heere ondersteunde zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en trooste hen in hun verdriet.

F. de Zwart, preses
D.J. Doorn, scriba

Scheveningen, 9 december 2001

H. Natzijs

Eén van geest en één van zin

Uit het gezelschapsleven

In de Alblasterwaard kwamen in het verleden veel gezelschappen voor. Ook in Sliedrecht. In dit boek wordt aandacht geschonken aan een aantal mensen uit deze plaats, o.a. Pieter en Marigje Mellegers en Mina Boogaard. Verder volgen er bijzonderheden uit het leven van Marrie Broere-Aantjes.

Verschijnt binnenkort, prijs ca. **f 29,50**

**Boekhandel
K.C.H. van Erck**

Ruime keuze in:

- Theologische boeken
- Inbinden boeken
- Leesboeken
- Inlijsten
- Kantoortartikelen

Burg. Lodderstraat 23
Opheusden (centrum)
Tel. (0488) 44 16 12

 Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778068 / 033-2778890

Op afspraak - service aan huis

 **verhoog
orgels**
Werk u met vertrouwen een instrumenten koopje

Bezoek onze showrooms en maak kennis met de complete collectie orgels van

JOHANNUS

Nijkerk • Nieuwstraat 2
Apeldoorn • Nieuwstraat 44
Rijssen • Oranjestraat 6
Genemuiden • Pr. Julianastraat 12
Centraal informatienummer: 055 521 99 38

www.verhoogmuziek.nl

**De specialist in
klassieke orgels**

NÚ VERSCHENEN! f10,- VOORDEEL

O Israëls Verwachting

Het leven en de nagelaten geschriften van

R.M. MacCheyne

door A. Bonar

Lees in dit prachtige standaardwerk: zijn leven, preken, meditaties, gedichten, zijn herderlijke brieven (dikwijls ook aan jonge mensen), zijn liefde voor het oude bondsvolk Israël etc.

Een boek met rijke inhoud!

Mooie vierkleurenband. 780 blz.
Met een inleiding door L.J. van Valen.

Intekenprijs f 89,- (€ 40,50)

Intekenprijs geldt tot 15 februari D.V.

Later wordt de prijs f 99,- (€ 45,-)

Franco verzending boven f 50,- (€ 22,70)

Ook in de boekhandel.

Uitgeverij / Boekhandel

De Palmboom v.o.f.

Stationsstraat 1, 4675 CG Sint Philipsland

Tel./Fax (0167) 57 29 75 Ook 's avonds (J. Eerland)

Ten dage als ik riep

door C. van Rijswijk
Een prachtig boekje met 20 historische verhalen voor de jeugd en ouderen, mooie leerzame stof.
Met illustraties **f 16,90**

Water uit de Steenrots

Dagboek van ds. C. Smits
Leerzaam. Kernachtige stukjes voor elke dag. 392 blz. **f 44,50**

Komt, luistert toe

door J. van Dam
Stukjes over het leven van het oude volk. 6 delen leverbaar!
Mooi gebonden. Per deel **f 26,50**

De Heidelbergse Catechismus

verklaard in 53 preken door ds. D.L. Aangeenbrug **f 99,00**

Zijn wonderen een gedachtenis

Treffende voorvallen uit het leven van Dina Elizabeth de Vries-Roos. Haar dochter schreef dit ontroerende verhaal over haar moeder en andere mensen in haar omgeving. Gebonden. **f 19,50**

Die u het Woord Gods gesproken hebben

Nagedachtenis van predikanten van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland. U treft in dit boek een foto, een levensschets en een predikatie aan van de volgende predikanten: ds. B. Toes, ds. H. Wiltink, ds. L. Gebraad, ds. M.A. Mieras, ds. J. Schinkelshoek, ds. Joh. van der Poel, ds. E. du Marchie van Voorthuysen, ds. M. van de Ketterij en ds. J. van Prooijen. **f 29,50**

BESTELBON STUUR ONS:

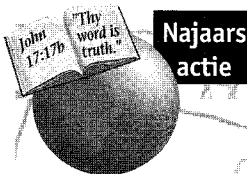
..... ex. O Israëls Verwachting (intekenprijs)	f 89,00
..... ex. De Heidelbergse Catechismus, ds. Aangeenbrug	f 99,00
..... ex. Dagboek ds. C. Smits	f 44,50
..... ex.	
..... ex.	
Naam :	.....
Straat :	.....
Postcode :	.....
Woonplaats :	.....

Hartelijke oproep tot financiële steun!

Noord Ghana:

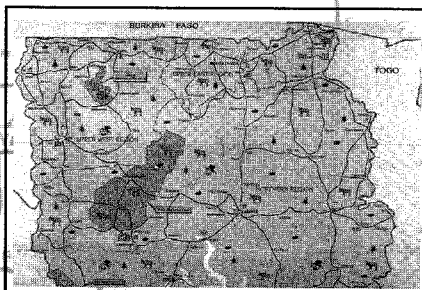
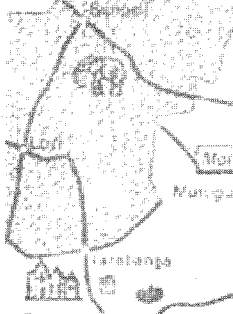
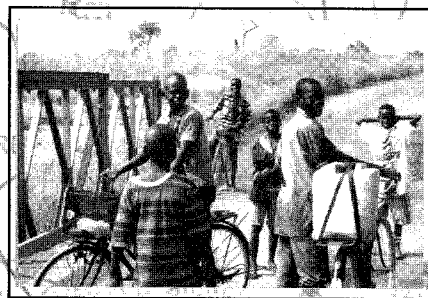
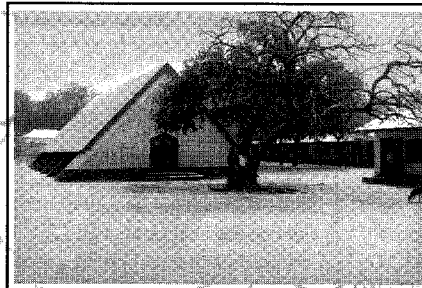
de drie noordelijke provincies beslaan 40% van het land. Het gebied is driemaal de grootte van ons land. Er wonen bijna 4 miljoen mensen. Slechts 6% is christen.

Ca. 20% is moslim. Verreweg het grootste gedeelte van de bevolking hangt nog de traditionele stammenreligie aan. Deze mensen staan echter open voor het Evangelie! Er is onder hen geen vijandschap t.o.v. christenen. Sinds begin 2000 is de leeuverspreiding naar dit gebied op gang gekomen. **De vraag naar bijbels is echter groter dan het aanbod! Wie is hierover niet verblijd?**

Najaars actie

Deputaatschap Bijbelverspreiding Gereformeerde Gemeenten

Eén bijbel kost ca. fl. 10,-

Dit jaar hebben we 10.000 bijbels uitgereikt. Voor 2002 hebben we 6000 bijbels extra nodig. Dit gaat ten laste van ons budget. **Daarom een hartelijke oproep voor een extra najaarsgift!**

6000 extra bijbels voor Noord-Ghana

Hoeveel neemt u er voor uw rekening?

Giro 7409485

t.n.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding, Woerden
Of bankrekeningnummer 3224.22.329

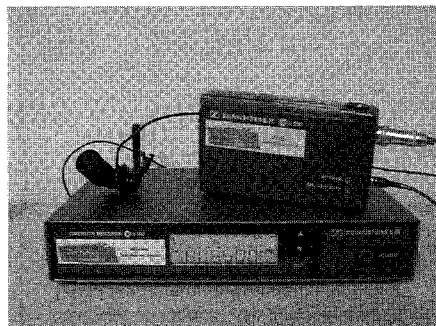
Hartelijk dank!

Geluid zoals het hoort!

Advies en aanleg geluidsinstallaties
Voor (kerk)zalen, verzorgingshuizen

Van Gelder Elektronica
Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM Smilde tel: 0592 415 509
www.vangelderelektronica.nl

Ook in deze kerk staat ons draadloos systeem!

**KLASSIEKE
ORGELS**

Hoofddealer van Johannes,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

Tel: 0180 - 31 56 52

Nieuwerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp
in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt
gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde **KRAAMHULP**:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iecere werkdag van 8.30-10.30 uur;
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Begrafenis Verzorging Tollenaar

van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

**"Werken met ex-gedetineerden
eng? Welnee, we hebben de
mooiste baan van de wereld."**

Ook Interesse in deze baan? Of wilt u zich misschien
gaan inzetten als vrijwilliger? Dan bent u hartelijk
welkom op de

**informatiedag in het woon-werk-
centrum van Ontmoeting te Epe
op D.V. vrijdag 28 december van
10.00 tot 14.30 uur.**

Voor wie is deze informatiedag bedoeld? Voor men-
sen die geïnteresseerd zijn in:

- de functies van individueel begeleider of groeps-
begeleider;
- vrijwilligerswerk;
- een stageplaats.

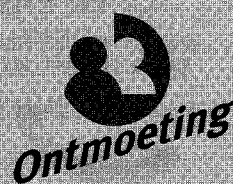
Wat kunt u deze dag verwachten?

- Informatie over het resocialisatieprogramma 'Uit
de bak, onder dak', waarin we ex-gedetineerden
begeleiden naar een zelfstandige plek in de maat-
schappij;
- Informatie over ex-gedetineerden (wie kunnen dat
beter geven als de bewoners zelf);
- Informatie over de functie van begeleiders en vrij-
willigers;
- Een rondleiding over het terrein.

Het woon-werkcentrum bevindt zich aan de
Heerderweg 49 in Epe (A50, afslag Heerde-Zuid,
onderaan afslag richting Epe (= Heerderweg). In de
bocht aan rechterzijde ziet u het woon-werkcen-
trum).

Voor de organisatie is het handig als u zich van te
voren opgeeft. Dat kan per mail b.nijsink@ontmoeting.org of telefonisch 0578-676400. Mocht u op het
laatste moment toch willen komen zonder dat u zich
heeft opgegeven, schroom niet en weet u welkom!
Voor de inwendige mens wordt gezorgd.

Hartelijk welkom!

In Epe is een woon-
werkcentrum waar
het project 'Uit de
bak, onder dak'
gerealiseerd wordt.
Thuislozen met een
detentieverleden
worden hier zodanig
begeleid dat zij zelf-
standig in de maat-
schappij kunnen
functioneren. Dit
project is door het
Ministerie van
Justitie erkend als
penitentiaal pro-
gramma.

Centraal adres
Stichting
Ontmoeting
Postbus 25110
3001 HC
Rotterdam
tel. 010-4257677
www.ontmoeting.org

Postbank 2600356
ABN AMRO Bank
55.82.34.55

**Collectebonnen
machinaal tellen?**

vraag demo en/of referentie
Den Hertog 0314-341381/0548-515415

WB

**Boekhandel-Uitgeverij
van Wijngaarden**

Bij ons is verschenen het veel
gevraagde dagboek van
Ds. Octavius Winslow

**Dagelijks wandelen
met God**

2e Druk. Intekenprijs f 44,95.
Na 31 dec. 2001 f 50,68 / 23 euro.

Ds. F. Costerus

De geestelijke mens (pred.)
f 99,-, na 31 dec. 2001 f 122,-.

Levensbeschrijving van Titus
Klose: Een wilde jager werd
door Gods genade van een leeuw
een lam. Slechts f 5,-

Vliegersvelderlaan 15
3771 XE Barneveld
Tel. 0342 - 417 335

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsse bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

BEGRAFENISVERZORGING
C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweaker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst misaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 65 09
Fax 010 - 435 78 12

CANADA BEZOEKERS.
Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Nieuw!
M. Golverdingen v.d.m.
Heimwee naar God

Zeven indringende preken voor jong en oud t.b.v. de verbouw van het kerkgebouw van de Ger. Gemeente te Gorinchem.
Harde kraft, heldere letter, 132 p.
f 27,50/€12,50 (excl. verz. k.)

Bestel nu!
Lectuurcommissie, A.R. Visscherpad
12, 4207 MD Gorinchem
0183-665993/620862/622399 of per e-mail sdpost@gomarus.nl

Kraamzorg?
RST

 Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

WAARDEVOLLE UITGAVEN

PORTRET VAN EEN GODVREZENDE
Thomas Watson
In 1744 verscheen dit werk reeds in Alle Theologische en Practicale Werken. Een echt Puriteins geschrift: de nadruk ligt op de persoonlijke levensheiliging, het practicale geloofsleven. Behalve de beschrijving van dit geloofsleven wordt bij elk onderdeel de toets aangelegd: zelf-onderzoek was dan ook een steeds terugkerend facet in de Puriteinse prediking.
Geb. 253 blz.

DE GEESTELIJKE MENS
De geestelijke mens in zijn begin, voortgang en einde
Florentius Costerus
62 preken
Vooral door dit boek, dat voor het eerst in 1687 verscheen, kreeg Costerus bekendheid. In duidelijke bewoordingen geeft hij antwoord op de vraag: Wie is geestelijk, wie moet daarvoor gehouden worden? Hij spreekt van standen in het leven der genade en handelt over het wezen van de zaak. Wie door de Heilige Geest wedergeboren is, die is een geestelijk mens.
Geb. 880 blz.

DE REFORMATIE DER PURITEINEN
Kerkhistorie van Engeland tussen Reformatie en Revolutie
W. van der Zwaag
In dit boek wordt een gedetailleerd overzicht gegeven van de kerkhistorische ontwikkelingen in Engeland, Schotland en Noord-Amerika in de tijd tussen de Reformatie en de Revolutie.
Geb. 600 blz.
geïllustreerd en voorzien van een namenregister en een literatuuroverzicht

PLEISTERPLAATSEN
Ds. W.C. Lamain
In deze bundel zijn de volgende preken opgenomen:
Jes. 11:1 (advent), Gen. 49:24b (advent), Luk. 2:7 (kerst), Ps. 118:26,27 (kerst), Ps. 77:20,21 (oudjaar), Klaagl. 3:22 (oudjaar), Jer. 323 (nieuwjaar), Filip. 4:19 (nieuwjaar)
Geb. 120 blz.

verschijnt d.v. binnenkort

f 24.90 € 11.30

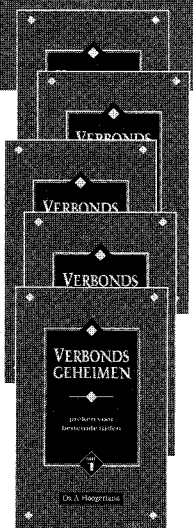
MIJN OMZWERFEN GETELD
Ds. E. Venema
In een achttal preken verklaart Ds. Venema op de hem eigen eenvoudige wijze hoe de Heere werkte in het leven van o.a. Jona, David, en Rachab. In zijn levensavond getuigt de auteur er in deze bundel van dat het zijn bede is hetgeen wat hij sprak mag strekken tot heil van Sion en tot uitbreiding van Gods koninkrijk.
Geb. 135 blz.

f 24.13 € 10.95

HET IS BIJ DEN AVOND
Ds. A. Hoogerland, 12 meditaties
Deze meditaties heeft Ds. Hoogerland voor de kerktelefoon uitgesproken. De titel is ontleend aan Lukas 24:29 waar de Emmaüsgangers Jezus dwongen en zeiden: "Blijf met ons; want het is bij den avond en de dag is gedaald." Het was een geloofsbede, dat niet onbeantwoord bleef. "En Hij ging in om met hen te blijven", volgt erop in het Evangelie. Van Hem is door Ds. Hoogerland altijd, ook in deze meditaties, rijk gesproken. De inhoud van dit boek is voor ieder van ons -ongeacht de leeftijd- van groot belang. Voor ouderen en slechtzienden is speciaal een grote letter gebruikt.
Geb. 160 blz.

f 19.83 € 9.00

VERBONDS-GEHEIMEN
Ds. A. Hoogerland
7 Preken per deel.
Vijfdelige preken-serie, waarin niet alleen feeststoffen, maar ook preken voor bijzondere gelegenheden zijn opgenomen.
Prijs per deel:

f 24.50 € 11.12

Tot 31-12-2001
f 39.90 € 18.11 f 99.- € 44.92 f 79.50 € 36.08
Daarna: f 121.20 € 55.- Daarna: f 88.15 € 40.-

verkrijgbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel
GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86